

31979Y0103(01)

Obavijest Komisije od 18. prosinca 1978. o ocjeni određenih ugovora o nalogu u odnosu na članak 85(1) Ugovora o osnivanju EEZ-a

Službeni list C 001, od 3. siječnja 1979., str: 0002-0003

1. U ovoj obavijesti Komisija Europskih zajednica daje svoj stav o ocjeni ugovora o nalogu u odnosu na članak 85. stavak 1. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice. U ovom trenutku predmetni ugovori predstavljaju oblik raspodjele poslova kojim se koriste poduzetnici bez obzira na svoju veličinu, no koji mogućnosti razvoja pruža posebno malim i srednjim poduzetnicima.

Komisija smatra da ugovori temeljem kojih jedan poduzetnik, "nalogodavatelj", u svoje ili u ime i za račun trećega, nalaže drugom poduzetniku, "nalogoprimcu" proizvodnju robe, pružanje usluga ili obavljanje poslova po uputama nalogodavatelja, koje on treba izvršiti za nalogodavatelja ili u njegovo ime i za račun, nisu kao takvi obuhvaćeni zabranom iz članka 85. stavka 1.

U svrhu izvršenja određenih ugovora o nalogu sukladno uputama nalogodavatelja, nalogoprimac se može obvezati na korištenje određene tehnologije ili opreme koju mu nalogodavatelj mora staviti na raspolaganje. U cilju zaštite ekonomske vrijednosti te tehnologije ili opreme, nalogodavatelj može ograničiti njihovo korištenje od strane nalogoprimca u opsegu u kojem je to potrebno za potrebe ugovora. Postavlja se pitanje, jesu li ta ograničenja obuhvaćena zabranom iz članka 85. stavka 1. U ovoj obavijesti ti se ugovori ocjenjuju uzimajući u obzir cilj tih ugovora po kojem se oni razlikuju od uobičajenih ugovora o licenciranju patenata i posebnog znanja (*know-how*).

2. Stajalište je Komisije da se zabrana iz članka 85. stavka 1. ne primjenjuje na odredbe ugovora kojima se:

- tehnologija ili oprema koju ustupa nalogodavatelj smije koristiti samo u svrhu ugovora o nalogu,
- tehnologija ili oprema koju ustupa nalogodavatelj ne smije stavljati na raspolaganje trećim osobama,
- roba, usluge ili poslovi koji su rezultat korištenja te tehnologije ili opreme smiju isporučivati samo nalogodavatelju ili se proizvoditi, pružati odnosno obavljati u ime i za račun nalogodavatelja,

pod uvjetom da, i ukoliko je ta tehnologija ili oprema neophodna nalogoprimcu da pod realnim uvjetima proizvodi robu, pruža usluge ili obavlja poslove sukladno uputama nalogodavatelja. U tom opsegu nalogoprimac obavlja gospodarsku djelatnost u ponudi robe, usluga ili poslova, za koje se na tržištu ne pojavljuje kao samostalni dobavljač.

Gore navedena odredba ispunjena je, u pravilu, kada je izvršenje ugovora o nalogu uvjetovano korištenjem od strane nalogoprimca:

- prava industrijskog vlasništva nalogodavatelja ili koje mu je ustupljeno, u obliku patenata, konsenzualnih patenata, industrijskog dizajna koji je zaštićen autorskim pravom ili patentom ili druga prava, ili
- tajnog posebnog znanja ili procesa proizvodnje (*know-how*) nalogodavatelja ili koje mu je ustupljeno, ili
- studija, planova ili dokumenta koji prate podatke koje je izradio nalogodavatelj ili koji su izrađeni u ime i za račun nalogodavatelja, ili
- matrica, uzoraka ili alata i dodatne opreme koja neosporno pripada nalogodavatelju,

koji, iako nisu obuhvaćeni pravom industrijskog vlasništva i ne sadrže element tajnosti, omogućavaju proizvodnju proizvoda koji se po svojem obliku, namjeni ili sastavu razlikuju od drugih proizvoda koje se proizvode ili nude na tržištu.

Međutim, nametanje gore navedenih ograničenja nije opravdano kada nalogoprimac raspolaže ili bi pod realnim uvjetima mogao ostvariti pristup tehnologiji i opremi koja je potrebna za proizvodnju robe, pružanje usluga ili obavljanje poslova. Općenito, to je slučaj kada nalogodavatelj opskrbljuje samo općim informacijama koje se uglavnom odnose na opis posla koji treba obaviti. Pod takvim bi uvjetima ograničenja mogla lišiti nalogoprimca mogućnosti razvoja vlastitog poslovanja u području koje je obuhvaćeno ugovorom.

3. Sljedeća ograničenja koja se odnose na ustupanje tehnologije od strane nalogodavatelja mogu, sukladno stavu Komisije, također biti nametnuta u ugovorima o nalogu ne dovodeći u pitanje izuzeće od zabrane koja je predviđena člankom 85. stavkom 1.:

- obveza bilo koje ugovorne strane da ne otkriva trećim stranama podatke vezane za proizvodne procese ili drugo posebno znanje (*know-how*) koje ima obilježje tajnosti, ili povjerljive informacije koje razmijene s drugom ugovornom stranom tijekom pregovaranja i izvršenja ugovora, pod

uvjetom da rečeno posebno znanje (know-how) ili informacije nisu prethodno javno objavljene i poznate,

- obveza nalogoprimca da ne koristi, čak i nakon isteka ugovora, proizvodne procese ili ostalo posebno znanje (know-how) koje ima obilježje tajnosti, a koje je u tijeku važenja ugovora dobio od nalogodavatelja, pod uvjetom da isto nije javno objavljeno i poznato,
- obveza nalogoprimca da na nalogodavatelja na neisključivoj osnovi prenese sva tehnička poboljšanja koja je ostvario tijekom važenja ugovora, ili, u slučaju da se radi o inovaciji koju je otkrio nalogoprimac i koju je moguće zaštititi patentom, da ustupi neisključivu licencu koja se odnosi na inovaciju u smislu poboljšanja i novu primjenu originalnog otkrića nalogodavatelju u razdoblju u kojem je zaštićen patentom od strane nalogodavatelja.

Ova obveza nalogoprimca može biti isključivo u korist nalogodavatelja pod uvjetom da poboljšanja i inovacije za koje je zaslužan nalogoprimac tijekom važenja ugovora nije moguće koristiti neovisno od tajnog posebnog znanja (know-how) ili patenta nalogodavatelja, budući da ista ne predstavlja značajno ograničenje tržišnog natjecanja.

Međutim, svaka obveza nalogoprimca koja se odnosi na pravo raspolaganja budućim rezultatima njegovog vlastitog istraživanja i razvoja može ograničiti tržišno natjecanje, u slučaju kada je te rezultate moguće koristiti samostalno. U takvim okolnostima cilj ugovora o nalogu neće biti dovoljno opravdan kako bi bio izuzet od općih pravila o tržišnom natjecanju koja se odnose na stjecanje odnosno ustupanje prava industrijskog vlasništva ili tajnog know-howa.

4. Kada je nalogoprimac ugovorom o nalogu ovlašten koristiti određeni robni žig, znak ili ime, nalogodavatelj može istovremeno zabraniti nalogoprimcu korištenje istih za proizvode, usluge ili poslove koji nisu namijenjeni nalogodavatelju.

5. Iako je svrha ove obavijesti u pravilu otkloniti potrebu poduzetnika za dodatnim objašnjenjima o njihovom o pravnom položaju putem pojedinačnih odluka Komisije, ona ne dovodi u pitanje pravo predmetnih poduzetnika da od Komisije zatraže dopuštenje za potpunu primjenu nekog sporazuma kao što je to utvrđeno

člankom 2. Uredbe br. 17 ili da prijave predmetni ugovor Komisiji u smislu članka 4. stavka 1. navedene Uredbe¹.

Obavijest iz 1968. godine o suradnji između poduzetnika² koja navodi listu sporazuma koji se po svojoj prirodi ne smatraju sporazumima koji proizvode negativne učinke na tržišno natjecanje ovime se nadopunjuje u području tzv. podugovaranja (ugovora o nalogu). Komisija također ukazuje poduzetnicima da je u svrhu poticanja suradnje između malih i srednjih poduzetnika objavila i obavijest o sporazumima male vrijednosti koji nisu obuhvaćeni zabranom iz članka 85. stavka 1. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice³.

Ova obavijest ne dovodi u pitanje stavove i moguće odluke koje donosi Sud Europskih zajednica u odnosu na ugovore o nalogu.

¹ Prva Uredba kojom se regulira provedba članka 85. i 86. Ugovora o EEZ-u (SL br. 13, od 21. veljače 1962., str: 204/62).

² Obavijest koja se odnosi na sporazume, odluke i usklađeno djelovanje kao oblicima suradnje između poduzetnika (SL br. C 75, od 29. srpnja 1968., str: 3).

³ SL br. C 313, od 29. prosinca 1977., str: 3.